

Tájékoztatás fémzárólásról

Fémzárolásnál ügyfél:

- *Fémzároltató:* vetőmag-előállító, aki a fémzárólásra előterjesztett vetőmagtétel tulajdonosa vagy annak megbízottja

Eljárás megindítása, lefolytatása

Magyarországon csak fémzárolt vetőmag hozható forgalomba. Fémzárolt tétel az előírások szerinti tömegben és módon lezárt, mintavételezett, megvizsgált és alkalmasnak minősített tétel, amelynek csomagolási egységei egyöntetű vetőmagot, illetve szaporítóanyagot tartalmaznak és azonosító jelzésük azonos. Fémzárolás a minősített szaporítóanyag-tétel csomagolási egységének oly módon történő lezárása fémzár vagy azt helyettesítő más anyag vagy módszer alkalmazásával, hogy a csomagolási egység megsértése nélkül a tételhez hozzáférni ne lehessen. Mintavétel az a művelet, amelynek során a vetőmagtételből meghatározott módon, dokumentáltan olyan kisebb mennyiséget (mintát) veszünk, amely hűen tükrözi az egész tétel átlagos összetételét és minőségét.

Magyarországon árutermesztésre és továbbzaporításra forgalomba kerülő, továbbá minden export és import vetőmag tételt hivatalosan fémzárolni kell szántóföldi növényfajok esetében. Zöldség fajok esetében az elit és certifikált minősítést az illetékes VMKH VSZFO végzi. A standard minősítés saját jogon történik Magyarország területén a fémzárolás a területileg illetékes VMKH VSZFO feladata.

A fémzárolás során a mintavevő ellenőrzi a vetőmagtétel fémzárral, illetve azzal egyenértékű, eltávolításkor megsérülő azonosító jellel, függőcímkével lezárt állapotát és a vetőmagtételt hivatalosan megmintázza. A hivatalos vetőmagvizsgáló laboratórium megvizsgálja a mintát, és amennyiben a vizsgálati eredmények alapján a tétel a jogszabályokban foglalt feltételeknek megfelel, valamint élő állati kártevőtől mentes, a tétel forgalomba hozható a kiadott hivatalos vetőmagminősítő bizonyítvány kíséretében.

A fémzárolt tétel minden egyes csomagolási egységén a zárás magában foglalja a tétel azonosítására szolgáló és a tétel azonosító adatait tartalmazó, egyéni sorszámmal ellátott hivatalos címkét.

A fémzároltató felelős a fémzárólásra előterjesztett vetőmag tétel:

- függőcímkék fémzárolás helyére történő kiszállításáért
 - okmányainak meglétéért;
 - homogenitásáért;
 - mintavételre való előkészítéséért;
- valamint a laboratóriumi és fajtakitermesztési minták vizsgálati helyre történő továbbításáért.

A fémzárolás előkészítése

A fémzárolás folyamata a tétel címke megrendelésével kezdődik, amit személyesen, levélben vagy elektronikus úton kell a V114, V314 okmányon benyújtani az illetékes VMKH VSZFO felé. A fémzárolás várható időpontját a vetőmag előállítójának a fémzárólást megelőző hét utolsó munkanapjáig kell kezdeményeznie V113, V313-as nyomtatványon. A VMKH VSZFO a fémzárólást a bejelentéstől számított 8 napon belül elkezdi.

A fémzáróláshoz szükséges dokumentumok:

- Belföldi szaporításokhoz alkalmas minősítésű szántóföldi jegyzőkönyv piros „A” példánya.

- Importnak minősülő tételeknél és egyéb tételeknél (céltermeltetés esetében is): ISTA narancsbizonyítvány, fajtaigazolás, címke és ahol jogszabályi előírás GMO státusz igazolás (kukorica, szója, káposztarepce).
- Egyedi szaporítási engedély esetén az engedély becsatolása.

A felsorolt dokumentumokat a fémzároltatónak kell bemutatnia és a fémzárolónak minden tételnél ellenőriznie kell. Különös figyelemmel kell elvégezni a szántóföldi ellenőrzési jegyzőkönyv piros példányán lévő tényleges termés közlését, többlettermes igazolását, a fémzárolandó tételek tömegének ellenőrzését. A dokumentumok a fémzároltatónál maradnak. Fémzároltató kötelezettsége előterjesztési füzet vezetése, melyet minden tétel esetében a fémzárolási megrendelővel egyeztetni szükséges.

Mintavétel

A fémzároltató kötelessége felkészülni a mintavételre rendszeresen vezetett előterjesztési füzetrel és saját eszközökkel (papírtasakok, elkülönített helyiség és szükség esetén kisegítő munkaerő biztosítása a fémzároláshoz). A fémzárolás a helyszínen a fémzárolási megrendelő és a szükséges okmányok, előterjesztési füzet (fémzárolás időpontja, fémzárolási szám, faj, fajta, szaporítási fok, göngyöleg db, tömeg kg, fémzároltató neve, címe, címke típusa, címke sorszama, minősítés, megjegyzés rovat) egyeztetésével és ellenőrzésével kezdődik. Ezt követi a tétel raktárban történő beazonosítása, a mintavétel szerinti megközelíthetőségének elbírálása, majd a mintavétel szabvány szerinti végrehajtása. A mintavétel során ellenőrizni kell a címkésorszámok folytonosságát, valamint a címkék valódiságát, épségét, az egyszeri varrás nyomát. A felhasznált címkéken előző használatnak nyoma nem lehet. Javítás kizárólag az óriás göngyölegek utolsó csomagolási egységein megengedett. Az utolsó göngyöleg tényleges súlya javítható, amennyiben nem éri el a tétel többi egységének a súlyát.

Információs jellegű magáncímke, bel- és külföldi cégek saját címkéje csak a hivatalos címke mellé helyezhető el. Erről a Nébih MGEI-vel külön egyeztetni kell. Az egy tételben zárható tömeg +5% tűréshatárt figyelembe véve nem haladhatja meg a fajonként előírt maximális tömeget, ettől eltérni csak szürke címke használata esetén lehetséges.

A törvényben és rendeleteiben előírt zárési követelmények:

- anyagában zárt csomagolási egység, például konzervdoboz, ragasztott vagy hegesztett zsák, zacskó,
- az önzáró szelepes zsák, ha a szelep nem nagyobb, mint a zsák szélességének 20 %-a,
- az átkötött zsák szűrőkötéssel felhelyezett zárral és címkével,
- bármely nyitásra sérülő kötés függőcímkével és fémzárral lezárva,
- a zárszalag,
- a varrás fémzárral lezárva,
- a varrás téphetetlen függőcímke vagy öntapadós címke átvarrásával a címkén mindig csak egy varrás lehet
- a konténerek zárására szolgáló szalagzár (fémzárral lezárva),
- a csomagolási egység szájának teljes szélességét átérve lezáró mintázó szalag, illetve ragasztott szalagcímke,
- a nem szövött anyagból készült, eredeti nagyságának megőrzését jelölő, a zsák zárandó felétől 1-essel induló – eltávolíthatatlanul rányomtatott – számsort tartalmazó zsák egyszeri átvarrása,
- a nem szövött anyagból készült zsák eredeti nagyságának megőrzését jelölő, a zsák zárandó vége és az egyszeri varrás közé helyezett öntapadós hivatalos vetőmagcímke.

A fémzárólagi és mintavételi okmányok kitöltése a fémzárólag feladata:

- a szántóföldi ellenőrzési jegyzőkönyv piros "A" példányának hátoldalára fel kell írni a fémzárólag mennyiségeket és a tényleges termésmennyiséggel göngyöltve elszámolni
- a V115 Mintavételi jegyzőkönyv kitöltése kötelező. A mintavételi jegyzőkönyv hiányában a minősítő minta hivatalos jogállását elveszti és magánmintává minősül.
- mintavételi munkalap: akkor kell, ha a vizsgáló laboratórium kéri, illetve kiegészítő vizsgálatokhoz "ad"-os munkalapot kell a fémzárólag kitölteni a minták mellé:
 - nedvességtartalom meghatározás,
 - Cold teszt,
 - kórtan vizsgálat (napraforgó, szója, len, kender esetében kötelező, bab esetében kérésre)

A mintavételi jegyzőkönyvhöz/munkalaphoz csatolni kell:

- import címkét (OECD körben az import szám egyértelmű leírása végett és a szaporítási fok biztos megállapítására)
- fajtaigazolást és az ISTA narancs bizonyítványt, illetve más társhatólagi igazolásokat,
- standard nyilatkozatot (belföldi vagy import),
- GMO nyilatkozatot nem magyarországi előállítás esetében,
- export kötés külön előírásait.

A fémzárólagkor vett minta hivatalos minősítő minta, melynek mindenkor kötelező kísérő okmánya a mintavételi jegyzőkönyv. A jegyzőkönyvet a megrendelő/fémzárólag és a mintavevő/fémzárólag írja alá.

A vetőmag tételek mintázása

A fémzárólagatónak a vetőmagtételt a raktárban úgy kell elhelyezni, hogy annak minden csomagolási egységéhez biztonságosan hozzá lehessen férni. A csomagolási egységeket úgy kell lezárni, hogy a zárás megsértése nélkül ne lehessen a vetőmaghoz hozzáférni. Mintázásra azonos feliratú, színű, anyagú, tömegű, formájú, tiszta, sérülésmentes göngyölegekben szabad előterjeszteni a tételt.

Ellenőrizni kell, hogy minden csomagolási egység megfelelő típusú fémzárólagi címkével van ellátva, és azok tartalmazzák a tétel szükséges adatait. Kezelt tételek fémzárólagi előterjesztésekor a piktogrammos növényvédelmi címke meglétét ellenőrizni kell minden göngyölegesen.

Amennyiben a tételhez nem lehet hozzáférni vagy abból mintát venni a munkavédelmi előírásoknak megfelelően, a mintavételt meg kell tagadni, melynek ténye hatóságilag jegyzőkönyvben kerül rögzítésre. A mintavétel szabályszerűségéért a mintavevők felelnek.

A mintavétel célja a minősítéshez és/vagy a vizsgálathoz megfelelő, a vetőmagtétel egészét képviselő minta kialakítása, amelyben az alkotóelemek aránya megegyezik a teljes vetőmagtételben előforduló aránnyal. A laboratóriumban vizsgált minta tömege elenyésző ahhoz a tétel tömeghez képest, amit képvisel. Ezért nagyon fontos a részminták, az alapminta és a laboratóriumi minta gondos és a mintavétel módszertani szabályai szerint történő képzése. A tétel különböző helyeiről előírt számú részmintát kell venni, azokat össze kell keverni. Ebből a mintából egy vagy több lépésben mintaosztással kisebb mintákat kell készíteni. Mindig különös szigorúsággal kell figyelemmel kísérni a minták útját a mintavételtől a leosztáson keresztül a mintazacskó lezárásáig.

A mintavétel a minősítést meghatározó munkafolyamat, ezért a szabványban megadott módszerek betartása szigorúan kötelező (MSZ 7145:2007. 2. szakasz: Mintavétel). Mintavételt mintavételi ismeretekből a Nébih MGEI által vizsgáztatott és a tevékenységre felhatalmazott személy végezhet az MSZ 7145:2007. 2.5. szakasz: A mintavevő eszközök követelményei, illetve az ISTA Szabályzat 2. fejezet követelménynek megfelelő eszközökkel.

A fémzároltatónak mintázásban gyakorlott munkaerőt kell biztosítani, aki közreműködik a fémzároló felügyelő felügyelete és irányítása mellett a mintavételben, a minták tasakolásában, lezárásában. Gondoskodnia kell arról, hogy megfelelő számú és nagyságú tálak, edények álljanak rendelkezésre a mintavételhez és a mintaosztáshoz, legyen mérleg a minták leméréséhez és biztosítva legyenek különböző méretű mintatasakok.

A főminta mellett napraforgó, szója, len, kender tételekből kötelező kórtan minta képzése is. Az előterjesztő nyilatkozata a gombaölő csávázásról lehetővé teszi a kórtani vizsgálat mellőzését, így külön kórtani mintára nincs szükség. Tételenként egy ellenőrzési mintát is kell képezni, amelyet legalább egy évig meg kell őrizni.

A fémzároláskor a felhasználást tételesen ellenőrizni kell és a fel nem használt, rontott címkéket a fémzárolatnak be kell vonni és selejteznie kell. A fel nem használt, bevont, selejtezett, rontott címkék költsége a fémzárolat megrendelőjére terhelhető.

Amennyiben a helyszíni vizsgálatok eredménye alapján a tétel bármely paramétere nem felel meg a határértékeknek, a tételt vissza kell utasítani, a fémzároló a tételről a címkéket a helyszínen levágatja. A vizsgálatról munkalapot kell kiállítani, melynek a minősítési rovatát is ki kell tölteni az alkalmatlansági ok feltüntetésével, dátumozni és aláírni. Az élő állati kártevőt tartalmazó tételek felfüggesztésre kerülnek. További vizsgálatok a kártevő elleni védekezés befejezése után indíthatók újra. Mintavételi jegyzőkönyv kerül kiállításra, melyen közölni kell a helyszíni vizsgálat eredményét és történetét a tétel címkéinek elszámolása.

Belföldön forgalmazott tételek mintáit a magyar módszertani szabványokban megadottak szerint kell vizsgálni. A vizsgálatot vagy a vármegyei kormányhivatal, vagy a Nébih ÉLI KVL végezheti. Vetőburgonya esetében az ELISA-vizsgálatot a Nébih ÉLI VVL végzi el. Nemzetközi forgalomba kerülő tételek mintái, amelyhez a fémzárolat ISTA bizonyítvány kiadását kéri, csak a Nébih ÉLI KVL vizsgálhatók, az ISTA Szabályzatban megadott módszerekkel.

A vetőmagminősítő bizonyítványokat a kiállító hatóság a fémzárolat címére postán elküldi vagy kérésére azok ügyfélfogadási időben személyesen átvehetők.

Kérelemhez csatolni kell:

- V113/V313 Mintavételi (fémzárolási) megrendelő nyomtatvány

A V113 Mintavételi (fémzárolási) megrendelő nyomtatvány egyedi azonosítóval ellátott, ezért azt előzetesen igényelni szükséges.

Ügyintézési határidő

8 nap

Ügyfélfogadási idő

- hétfő-csütörtök: 8.00-16.00
- péntek: 8.00-13.00

Munkatársainkhoz kérdéseikkel a 22/316-483 telefonszámon fordulhatnak.

Díjszabás

- a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, valamint a megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szervei előtt kezdeményezett eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási díj fizetésének szabályairól szóló 63/2012. (VII.2.) VM rendelet szerint
- egyéb járulékos költség: -

Alkalmazandó jogszabályok

- az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény
- a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény
- a szántóföldi növényfajok vetőmagvainak előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 48/2004. (IV.21) FVM rendelet
- a zöldség szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 50/2004. (IV.22.) FVM rendelet
- a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, valamint a megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szervei előtt kezdeményezett eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási díj fizetésének szabályairól szóló 63/2012. (VII.2.) VM rendelet
- a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII.2.) Korm.rendelet